

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 5. Cœpit lauare pedes &c. Lotio pedum actus fuit etiam amoris, quo pedibus hominum omnes suas prostravit diuitias illos magis obligans, quam Iosephum Putifar.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

namque sunt ita fortes quibus salo detinea-
tur, sicut exemplum hoc est Christi Saluatoris,
quo superbus ille saltus hominum animusque
colhibeatur. O Domine mi, verè dixerim quòd
in hoc actu considerasse te debuit amicus tuus
Iob, quando prauidentis quæ adurus esses, die
quodam contemplabatur quòd ventis pondus
iniiceret leuissimis, ne forte euanelcerent:
Qui fecit ventis pondus. Nouerat autem qui-
uam essent illi ventis, cum & seipsum inter illos
annumeraret, dum diceret: *Memento mei*
Deus, quia ventus est vita mea: Quasi qui reme-
dium petat, ne inaniter supra se rapiatur.
Quale potest Dominus grauius pondus appo-
nere, quo nostros detineat pedes, ne nosipos
in inter auollamus, quam seipsum illis con-
nectere, eosque sibi copulare?

Iob 8. 25.

Iob 7. 7.

IX.
Vaticinium
explicatur
Istax.

Isa. 2. 17.

Isa. 24. 23.

Concluit Propheta Istaas quòd Dominus
superbiam confunderet mundi excelso-
rum maiestate sua & magnitudine, sicut obuoluitur,
obumbratur & obtenebratur lux, stellarumque
lumen prodeunte in publicum sole formidifi-
simo ac splendidissimo, lucis omnis origine:
sicque fiet in die iudicii. *Incuruabitur sublimitas*
hominum, & humiliabitur altitudo virorum &
elevantur Dominus solus in die illa: Vnde, inquit,
fiet hoc: *Erubscet luna, & confundetur sol: cum*
regnauerit Dominus exercituum in monte Sion, &
in Hierusalem, & in conspectu senum suorum
fuert glorificatus. Porro & hoc verum est, nihil
esse, quòd sic superbiam confundat hominum,
quam videre Dominum coram discipulis suis
prostratum eorumque pedibus aduolutum:
etenim ordinatum est si quando Principem
videris se demittentem vt aliquid arripiat &
pronus ad eam inclinens: quod ipse studeas
illum prouenire & inclinans te illud assumere.
Si Regem conspiceres qui ablato tibi velli-
mento hydriam assumeret aque eamque ad-
ferret, cubiculum ea ligaturus, indubie festinus
a ecurreres eam illi de manibus erepturus
Regem sic deprecatus: Regia sua se contineat
maiestas: hoc etenim mihi competit, hoc ego
perficiam.

X.
Adhortatio
ad humili-
tatem.

Eia Christiane Christum cernis Regem
Regum qui peluim accipiat, impleat aqua,
pergatque hominum pedes abluturus: festinus
igitur accurre illique dicito, Domine mi, non
tui hoc munus est, non hoc te decet obse-
quium, mihi hoc pernite, ego namque me
pedibus hominum prostreram, ego cernuus

illis aduoluar, & non solum me superbiorem
erigam proximi mei contemptor, sed in super-
humilis me submittam, & pedibus totius
mundi pauperumque subleuatur, seruis
obsequentiis mus. Hoc Doctore Dno Augu-
stin. Dominus intendit: considerantem
quam necessaria erat humilitas, & quomodo
viti (a) ac natura reluctante eam exerceantem
actum exercere voluit eius Heteroicem, vt non
tamò strictius ad illam obligaret: atque er-
mente Dno. Cyrill. hoc ipse Dominus expressit
quando perado illo humilitatis exemplo
eos interrogat: *Scitis quid fecerim vobis?* & c.
Nostis qua fecerim hoc intentione: vt ho-
miles sitis, & idem, quod ego, faciant: *Et ego*
Dominus & magister & c. Et ita declarat alius
D. Cyril. quod dixit Dno Petro: *Quod ego facio*
tu nescis modo, scies autem postea, cum ego illi
hoc indicauero, sicut realiter illi dixit, & pre-
satis verbis expressit. Fierine potest (quod
Diuus Chrysolom.) vt hoc proximo exemplo
suscepit in homine miserabili vel vilius super-
biae tumorisque vestigium? Quis credat in
cordi tuo irradicatum arrogantiam, vt tale
remedium & tale requireret exemplum: &
nihilominus radix ista maneat vicia pertri-
tionis? Præcedit Dominus vnamque capite
magister ante signatus: Ego Dominus & mag-
ister: quomodo legnis & vecois non fecerunt
illum seruis & discipulis? Eius lobet verba
depromere: *Quemnam saluum hoc non voluerit?*
Quam tenentatem, quam non d. prouenerit d. d. d.
nam? Qui sedet super Chanaan prostratus pedibus
laui, in homo, terra puluis est terrens? Si ego pro-
stratus pedes laui, quid mirum & c.

§. 5. *Cæpit lauare pedes & c.* Lotio pedum
actus fuit etiam amoris, quo pedibus
hominum omnes suas prostratis lauit,
illos magis obligans, quam in seipsum
Puitiphar.

T Amet si ita sit, quòd actus hic sit humili-
tis, vetum tamen magis proprie & prae-
palter actus est amoris: quia hoc assump-
formæ serui, nec non prostratio sui ipsius ad
pedes hominum procedit ex amore humil-
tiori. Et D. Euangelista signauit, quando de
illo actus & principium indicaretur, ex quo
sun: ebat originem, hoc supponit: *Quoniam dicitur*

fuit in finem dilexit eos: Quamvis enim eos in
vita dilexisset, hic tamen amor fuit eius purif-
simus & maximè principalis: Amor datus
eius & munificus, ut prelati sumus, nunc amor
est supremus unde mouet & incitat, ut munera
sua suprema, eaque tanta, ut det quidquid ha-
bet, imò & seipsum: ita ut seipsum enacuet at-
que exhauriat ut loqui fas sit: *Exinanitus se-
metipsum*. Ut autem hæc dona conferat, quid
agat? *Formam serui accepit*, atque eo sine surgit
à cæna, vestimenta tolit, mappà se cingit,
pelum arripit, aquam infundit, & pedes
cepit lavare discipulorum. Quid hoc Domine
me, quid intendis? Illis quidquid habeo imò
& me ipsum liberalis elargiri: Quod igitur
medium assumis? Formam serui, qua pedes
illis abluo, quatenus per hoc pedibus eorum
manus meas supponam, eoque modo illis
omnia bona mea, imò & meipsum subter-
nam.

cælos cum suis influentiis, solem cum luce sua,
lunam cum pulchritudine sua, cum sua refri-
geratione fontes, cum suis fructibus terram,
cum suis aëribus aëra. Porro notandum cum
Apostolo, quod licet Pater subiecerit & pedibus
hominis subtraherit creaturas omnes opera
manuum suarum, ipse tamen filius exceptus
fuerit, nec illum homini subiecerit eiusque pe-
dibus prostrauerit: *Omnia subiecit sub pedibus
eius. Cum autem dicat, omnia subiecit sunt ei,
sine dubio præter eum, qui subiecit et omnia.*
Nulcum fuit quod Deus hominum pedibus
subiecit, quando quidem omnia fuerint: nihil
omnium infinites multo fuit hoc quid illi non
subiecit, quandoquidem pedibus eius subie-
ciens omnes creaturas, ipse manifestè non sub-
iectus, qui solus infinitus et amplius & infinitis
vicibus reliquis præponderat creaturis emi-
nentior. Hanc autem subiectionem suam
huic seruauit occasione, quâ diuinus amor
summam ascenderet verticem, omnemque sic
terminum excluderet: ut nihil quod daret
amplius sibi superesset: quamvis enim homini
hæc omnia creata dedisset nunc pedibus eius
suas supponit manus cum omnibus suis di-
uitiis: quid plura? Et seipsum quasi plenam
horam omnium faciens donationem, ita ut
Apostolo dicere liceret: *In omnibus diuites facti
estis in illo.* Ita nunc talibus diuites estis mune-
ribus à Christo concessis: *Omnia vestra sunt,
sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive mundus,
sive vita, sive mors, sive presentia, sive futura, omnia
vestra sunt.* Si quidquid Christus manibus suis
complectitur, & ipse quoque, eius subternitur
pedibus: tui sunt ergo Patriarchæ, Prophetae,
Apostoli, Martyres, mundus, vita, mors, eius
gratia, gloria, regnum, sanguis, anima, caro,
diuinitas, merita & Sacramenta, An aliquid
mandandum superest? Optimè Rex ostenderet
amoris sui magnitudinem erga subditum vel
famulum, si videres illum qualibet suas di-
uitias, vel clausas cistarum, arcarum, thesaurorum,
& ciuitatum, manibus capientem, atque ipsas
cum propria sua persona ante pedes eius de-
ponentem: quasi diceret: his omnia bona
mea & meipsum subiecit: nam me tuum offero
& confectro. An quid amplius Rex posset elar-
giri? An quid amplius posset hic petere & de-
siderare famulus? Hoc agit Christus, & tō-
tiusque ascendit amor ardentissimus, ut quid-
quid habet, & seipsum, promus effundat:

1. Cor. 15. 27.

1. Cor. 1. 5.

1. Cor. 3. 21.

11.

Omnia Christi nostra facta sunt.

I. alicuius rei volebat alteri consignare domi-
nium, hæc ea erat, ut illam ad pedes eius
dediceret: hinc oratio est illa, quam iura decer-
uit ante nunc, ut ad accipiendum alicuius terræ do-
minium, ipse eam perambulet eique pedem
suum superimponat. Multis aliis omnis quæ
congruenter adferri possent, sufficit seire quod
narrat Dna. Lucas: nempe in primitiua Ecclesia
moris fuisse, qui facultates suas tradere vellet
Apostolis, cum illis accederent, *Et ponerent ante
pedes Apostolorum.* Hinc est, quod dum aliquis
vult proteclari quod se alteri tradat & submit-
tat quasi proprium, se ad pedes prosternat
alterius. Pater æternus manibus tradiderat
Christi filij sui suas omnes diuitias, & quæ-
cumque bona possidebat: *Omnia dedit ei Pater
in manus.* In illis & ab illis conseruatio pende-
bat vniuersi, esse Angelorum, gloria beatorum,
gratia iustorum &c. Dum igitur manus illas
pedibus supponit hominum, quasi donationem
facit illis omnium harum diuitiarum quas illi
Pater tradidit omnes, illas offert, & seipsum,
cum se eorum, supponit pedibus: ita ut nihil
illi superis, quod non det, & hominibus non
offerat effusissimum.

Perpendit Apostolus Paulus, quod in prin-
cipio Deus homini fuerit valde liberalis,
quanlo quidem pedibus eius omnes submit-
teret creaturas: & huic appositè ponderat illud
de Platone: *Omnia subiecit sub pedibus eius:*

Exi.

Excitavit semetipsum formam serui accipiens: nam siquidem ex humilitate pedes lauet hominum, verum ex amore feruentissimo & potentissimo se seruum efficit. vt in hac figura quidquid habet, & seipsum, illis subiiciat. Opus maxime i signe amoris, quod in Euangelio reperimus, ipsum est quod beatissima illa mulier excuta est tantopere ex amore commedata Magdalena: etenim amor Christi illam domo sua expellit, atque ad diuinus eius ducit deiectione pedes vbi quid quid boni possidet cōfessa submittere oculos illos enim lacrymis suis irrigat; os ibi, nam amorosa illis insigit oscula: ibi capillos, quos vt linteam applicat: ibi cor suum: etenim illud per oculos insillat: & ibi totam seipsum: *Stans vero secus pedes eius, &c.* Plura facere non potuit nec erogare, cum quidquid haberet & seipsum euacuauerit.

III. Cur Magdalena ad pedes Christi steterit.

Luc 7.

Simon Pharisæus huius omnino ignarus, admiratur & cogitatione sua tale vult opus auertere. O Simon (inquit Christus) amoris ignoras effectus. Incipit illos declarare similitudine duorum debitorum, atque expendit amorem ex operibus agnoscit, & vbi amor feruet ardentior, opera sunt expectanda præclariora: atque inde confirmat, quod mulier illa plus quam ipse, eum deligeret cum plura quam ipse præstaret: tu meis (sic argumentatur) aquam manibus non insudisti, hæc vero aquam pedibus & aquam effudit cordis: tu oleo caput meum non unxisti, hæc autem pedes meos unguento consperxit odorifero: tu pacis osculum faciei meæ non præbuisisti, hæc autem & pedes meos osculari non desistit: hæc quidquid habebat pedibus meis subtrahit, nouit autem huc procedere ex amore cœlesti & ardentissimo, *Dilexit multum*, quod idem est ac si diceret, *Dilexit in finem*, extremum amor lapidem proiecit, quo reddidit illam adeo liberalem, vt præter id omne quod habebat, & seipsum meo lubens consecraret obsequio. Lomine in hoc ipsum quod Simoni Pharisæo respondisti, & tu posses quoque Simoni Petio respondere quando tibi sic loquebatur: *Domine tu mihi lauan pedes* Replicare poteris illi *Simon habet tibi aliquis dicere, &c.* Non enim adhuc perfectè nosti amoris essentiam. Illius amor femine erga me mouit illam vt mi-

hi cuncta sua donaret, meisque adiret pedibus etiam seipsum: hoc item ego facio, etenim amore hominum totus inardescio: proinde hoc meum primum est studium primæque cura illis tribuere quodquid habeo nec mihi ipsis parcens: hic enim amoris est effectus: porro talem nos poteris amorem intelligere, donec adueniat ille qui amor est per essentiam, nempe Spiritus S. *Quod ego facio tu uesisti modo, sed non postea.*

Huic proposito conuenientes ac sim igo dicere: Domine mi quantum intelligo commo- pedes pedibus nostris studeas inuicere. At- uertis enim currete nos viam perditionis, hanc vt de nobis illud optime verificetur: *Pro te pedes eorum ad malum currunt, Conuersi sunt enim ad cursum suum, sicut equus imperatus ut la- detur ad prælium.* Alteri ad redolentem de- tanti, calamitati eius compatiens dixit: *Expandam rete pedibus tuis*, nec tam veloci- cultu in tuum properes danum animæ- que perniciem. *Male te habet, o Domine cœlorum*, dum cernis quam festino gradu ad malum curramus, pedes nobis ob- sistentes sicque carescentes, vnde nobis benignus acclamat: *Prohibe pedes tuos a nuditate, & guttur tuum a siti.* Metaphora sumitur ab illo, qui petras inter scopulos ac spineta discurrat, vt illi velles dilacerentur, ipse vero pedibus uisus in- cedat, multoque fatigatus exercitio sic languescat: tales etenim notantur peccato- res, nam per aspera currunt & dumtaxat peccatorum, sic vt pedibus animæ fixæ non consistant: & quinam hi? Intellectus & uoluntas, virtutes & habitus boni: atque per hoc ipsum feruens adeo sicis in illis accenditur malæ concupiscentiæ. Vt homines a currendo cohibeat, compedes illis in- Olim dixit Spiritus S. seruum fugituum pedibus funibus que constringendum. *Seruum leuulo torrua & compedes.* Quam forte illi compedes quibus pedes nostros innedit Scopum attingit qui dixit compedes maxime efficaces quibus in amore quis alterius ob- stringatur, vt contra illum se mouere ne- queat, esse beneficia: *Compedes iustitiae* qui suos conatis pedes illaqueare quatenus ad iu- uerisum te post hac se mouere nequeant.

re post hac se mouere nequeant.
 Plane diuina ea est historia, quam Spiritus
 S. concipit de Ioseph & nos alias expendi-
 mus. Quando luxuriosa illa pellex domina sua
 molesta prouocabat eum ad amorem illicitum,
 quatenus quondam mortalibus premeret illum
 leuocatis: *Per singulos dies mulier molesta erat
 aduersus Ioseph: Voluit castissimis iuuenis illi paciter
 demeritare, quam impossibilis sibi esset tanta
 nequitia: vnde hoc illi proposuit argumentum
 celesti plane resectum Philopphia, li D. credimus
 Ambrosio: Ecce Dominus meus omnibus
 mihi tradit ignotas quid habeat in domo sua, nec
 quidquam est, quod in mea non sit positum potesta-
 te, ut non tradiderit mihi, prater te, qua vxor
 tua: quomodo ergo possum hoc malum facere,
 & peccare in Domino meum? Domina mea, rogo
 te, uenias aperi & attende quid Putiphar
 Dominus meus diuine coniux mihi fecerat.
 Qui quid haber meis tradidit manibus, nec ali-
 quod huius, hoc poterit te solum reueruere: quo-
 modo ergo possibile mihi erit tantam in illum
 putare traditionem? Abist omni no. Perpendit
 D. Ambrosius non dixisse: nihil illicitum est, non
 me de e in u debeat. Quomodo possum manus
 habens in contrita: Quis illas tibi
 contulit? Diuinitas & bona ipsius que mihi
 commendant. Beneficia hac in manibus meis
 fuerunt sine & man ea quibus alligantur, ut nihil
 agere possum ejus honor: contra ium. Admira-
 bile prociis vis argumentum qui iudicio proua-
 le, & certum est quod illi, qui talis est, nulla
 in fortiora vincula, quam ea que beneficia do-
 naque pepererunt. Iudicabat merito Sanctissi-
 mus Ioseph, nullum sibi superesse potentiam qua
 contra illum ingratum moueretur, a quo tot
 precantur fuerat beneficiis.*

Nunc igitur o Christiane rationem ineamus
 & discernam attende inter Christum & Putifa-
 rem, quid interfit inter vnius & alterius benefi-
 cia, & animo reuolue quod si ille omnia sua ma-
 nus Ioseph commendaerit, primo ipsi illa
 non dedit, sed fidei illius seruanda commisit, ut
 eadem in Domino sui administraret et molimen-
 tum: secundo seipsum & vxorem suam excep-
 it, qui manebat ejus Domini absoluti. Chris-
 tus autem omnia sua tuis supposuit pedibus,
 non ad solum admittit rationem, sed ut perse-
 dit atque integro tua sint, & hoc sine ulla
 reuerentia, nec quidem diuinae suae maiestatis.
 Tibi intus est, tibi vixit in mundo, tibi Apo-
 stolo legit, tibi decreuit Prophetas, tibi lo-
 gis instituit Euangelicam tibi formauit Sa-

cramenta, tibi creauit caelos, conseruat tibi
 stellas, sustentat tibi aera, Angelos tibi destina-
 nat, Sacerdotes tibi consecrat, tibi suam effun-
 dit sanguinem, tibi vitam suam animamque
 tribuit, tibi est quidquid ibi est, atque in huius
 signum tuis omnia pedibus subseruit. An ego
 non replicabis quotiescumque diabolus aut pro-
 prius te mouet appetitus, ut illi prodicionis mo-
 liaris crimen, illum offendas atque progredia-
 ris in ejus injuriam, quando te hortatur ut ad
 puella festines domum, vel tabernam frequen-
 tes Iosoriam, vel injuriam vlciscaris, vel lecto-
 ris mundi vanitatem: *Quomodo possum, hoc
 malum facere, & peccare in Deum meum? Quo-
 modo prodicionis potes scelus committere, &
 quantum est ex parte tua, ejus machinari mor-
 tem, qui vitam tuam suamque tibi tradidit be-
 neficus? Quam apposite considerare poterit
 illum pedibus tuis adjacentem, cumque aulca-
 tare, qui melius tibi, quam olim Cain dicere
 potest: Peccasti? Quiesce: sicut postmodum
 dicendum. Consideres ergo Christum, qui form-
 am accipit ferui, ut coram pedibus nostris
 omnia bona sua nec sibi pareat exhaeriat.*

**S. 6. Institutens SS. Sacramentum contrariis
 satisfecit duobus amoris affectibus: egressum
 suum ex hoc mundo ingressum suo conformans.**

Postquam ergo lauit pedes Discipulorum sua-
 rum, accepit vestimenta sua, & cum recubis-
 set iuxta, dixit eis: scitis quid fecerim vobis?
 q. d. Quomodo factum illud tantum sit ut com-
 prehendere non possitis, atamen meo non est
 amoris satisfactum: etenim superest opus ejus
 principale: quia parum mihi est quod hic for-
 tis pedibus veltis omnia bona mea, & incipsum
 cum illis tradiderim, sed ipsa volo intus in vo-
 bis ponere, vobisque ea incorporare, atque me
 ipsum in vestris visceribus infundere, nec non in
 illis meas omnes diuitias, meque ipsum eua-
 cuare. Fecit hoc instituens Sanctissimum Sa-
 cramentum, quod opus fuit amoris sui diuini
 in quo ut omnia sua bona in nos effunderet
 formam aliam assumpsit ferui, nempe species &
 accidentia panis & vini. Nemo fidelis nega-
 uerit, quin Christus Dominus nollet diuinum
 hoc instituit Sacramentum, ut perfecte amo-
 ri suo satisfaceret. Et hoc est quod ait Euan-
 gelista: *In finem dilexit eos.* Responsum est
 hoc visum omnibus operibus que Christus
 hac

Gen. 4. 8.

14. 21

22. hac